

Protokollsbilaga D

DATUM: 2020-06-30

AVDELNING: Avdelningen för penningpolitik, avdelningen för marknader och avdelningen för finansiell stabilitet

SVERIGES RIKSBANK
SE-103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00
Fax +46 8 21 05 31
registratorn@riksbank.se
www.riksbank.se

DNR 2020-00358

Ändring av villkor för företagsutlåning via penningpolitiska motparter

Direktionens beslut

Direktionen beslutar att

1. förlänga löptiden för lån till penningpolitiska motparter, inklusive tillfälliga penningpolitiska motparter, inom ramen för programmet för vidareutlåning till icke-finansiella företag (utlåningsprogrammet) till upp till fyra år,
2. sänka det räntetillägg som utgår på lånen inom ramen för utlåningsprogrammet om kravet på vidareutlåning inte uppfylls från 0,20 procentenheter till 0,10 procentenheter,
3. fastställa att dessa justeringar ska gälla även för redan lämnade krediter inom ramen för utlåningsprogrammet,
4. uppdra åt chefen för avdelningen för marknader, med rätt för denne att sätta annan i sitt ställe, efter samråd med chefen för avdelningen för penningpolitik och chefen för avdelningen för finansiell stabilitet, med rätt för dessa att sätta annan i sitt ställe, att besluta om närmare detaljer rörande de förändrade villkoren för, och information om, utlåningsprogrammet, samt att
5. offentliggöra beslutet onsdagen den 1 juli 2020 kl. 9:30

Bakgrund

Trots kraftiga ekonomisk-politiska stimulanser är de negativa konsekvenserna av pandemin mycket stora världen över. Flera länder har den senaste tiden börjat dra tillbaka begränsningsåtgärderna och en ekonomisk återhämtning kan därmed inledas. Men utvecklingen är mycket osäker och Riksbanken bedömer att det dröjer till början av 2022 innan den globala ekonomin är tillbaka på aktivitetsnivåerna före krisen. Efterfrågan på många icke-finansiella företags tjänster och produkter har fallit kraftigt

och nu får krisen tydliga konsekvenser även i svensk ekonomi, inte minst i form av snabbt stigande arbetslöshet.

Osäkerheten kring hur företag och hushåll kommer att klara av krisen reflekterades tidigt i kraftiga rörelser på de finansiella marknaderna och detta hotade förvärra den negativa utvecklingen i ekonomin ytterligare. Ett stort antal centralbanker, inklusive Riksbanken, satte snabbt in omfattande åtgärder för att förse de finansiella systemen med likviditet, stimulera kreditförsörjningen till hushåll och företag samt hålla upplåningskostnader nere. Regeringarna i de flesta länder har också vidtagit en rad finanspolitiska åtgärder.

Sammantaget har åtgärderna bidragit till att utvecklingen på marknaderna har förbättrats. Men läget bedöms vara skört och betingat på att centralbankerna fortsätter att stödja och försäkra likviditetsförsörjningen i ekonomin. Det finns fortsatt vissa tecken på att kreditförsörjningen har försvagats och att krediter har fördyrats. Även om utlåningen från banker till icke-finansiella företag har ökat något sedan krisen började, brottas många företag fortfarande med låg efterfrågan, låga intäkter och höga bibehållna kostnader. Detta riskerar att förstärka den redan allvarliga nedgången i ekonomin ytterligare och leda till mer långvariga negativa konsekvenser för produktionen och sysselsättningen. Det skulle också göra det svårare för Riksbanken att uppnå prisstabilitetsmålet.

Överväganden

Den 12 mars 2020 beslutade Riksbanken att inleda ett program för företagsutlåning via penningpolitiska motparter på upp till 500 miljarder svenska kronor. Riksbanken bedömde då att det var nödvändigt att vidta riktade åtgärder för att trygga en fungerande kreditförsörjning för svenska icke-finansiella företag. Programmet inrättades i penningpolitiskt syfte, med stöd av 6 kap. 5 § lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank. Lånen sker mot säkerhet och det första lånet erbjöds den 20 mars. Redan den 23 mars beslöt Riksbanken att erbjuda nya lån inom programmet. För att underlätta att Riksbankens lån ska nå ut i hela samhällsekonomin och för att öka det penningpolitiska genomslaget av programmet, beslutade Riksbanken också den 26 mars att tillåta att tillfälliga penningpolitiska motparter får delta i programmet. Den 6 april beslutade Riksbanken vidare att utvidga programmet till att också omfatta vidareutlåning till svensk enskild näringsverksamhet. I dagsläget har motparterna lånat 161,5 miljarder kronor av Riksbanken inom ramen för programmet.

Så här långt har lånen inom programmet erbjudits med en löptid på upp till två år. Syftet har varit att erbjuda de penningpolitiska motparterna en stabil och långsiktig finansiering. Tanken är därmed att dessa kan bidra till att en tillfällig brist på krediter kan överbryggas och att en säker och långsiktig finansiering av företagen kan tryggas. För att nå ut brett och få ett tillräckligt stort penningpolitiskt genomslag uppgår priset på de tilldelade lånen till rörlig ränta motsvarande Riksbankens reporänta. Vid Riksbankens utlåning accepterar Riksbanken samma säkerheter som gäller för Riksbankens krediter i RIX i enlighet med aktuella *Villkor för RIX och penningpolitiska instrument*. För att säkerställa att de lån som motparterna tar i Riksbanken också kommer företagen tillgodo utvärderar Riksbanken årligen lånen. Efter ett år ska vidareutlåningen till svenska icke-finansiella företag ha ökat med 10 procent av det belopp som motparten har lånat från Riksbanken. Efter två år ska vidareutlåningen ha ökat med 20 procent av

motsvarande belopp. Om motpartens utlåning vid utvärderingstidpunkten inte har ökat enligt kraven har ett räntepåslag tillämpats för lånet med 0,20 procentenheter på den andel av lånet som inte uppfyller vidareutlåningskravet.

Coronapandemin fortsätter att i stor utsträckning dämpa den ekonomiska aktiviteten i Sverige. Läget på finansiella marknader har stabiliserats, men det bedöms vara skört. För att undvika att nedgången i ekonomin blir onödigt långvarig och djup behöver Riksbanken fortsätta att stödja och försäkra likviditetsförsörjningen, underlätta de penningpolitiska motparternas vidareutlåning till icke-finansiella företag, stärka den penningpolitiska transmissionsmekanismen och bidra till att hålla nere marknadsräntorna. Som ett led i detta bör Riksbanken därför i penningpolitiskt syfte, med stöd av 6 kap. 5 § lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank göra det mer förmånligt för motparterna att låna inom ramen för programmet. Därför bör för det första löptiden förlängas från upp till två år till upp till fyra år. Formellt sett sker detta genom att motparten har en option att årligen förlänga de ett-åriga lånen, upp till en maximal löptid på fyra år. För det andra bör räntepåslaget sänkas från 0,20 procentenheter till 0,10 procentenheter i de fall motpartens utlåning till svenska icke-finansiella företag vid utvärderingstidpunkten inte har ökat i tillräcklig omfattning. I övrigt bör villkoren vara desamma. Eftersom förändringarna syftar till att stimulera utlåning från motparterna till icke-finansiella företag och båda förändringarna är till motparternas fördel, bör de nya villkoren även gälla redan lämnade krediter inom ramen för utlåningsprogrammet.

Genom att förlänga löptiden på lånen, kan de penningpolitiska motparterna säkerställa en längre finansiering för sina lån till icke-finansiella företag. Allt annat lika bör detta sänka motparternas kostnader eftersom programmets grundränta förblir reporäntan medan marknadsfinansiering normalt är dyrare på längre löptider. Det lägre räntepåslaget kan också sänka motparternas kostnader. Dessa lättnader och lägre kostnader ger motparterna förutsättningar att sänka kostnaderna på vidareutlåningen till de icke-finansiella företagen, på så väl nya som existerande lån.

Sammantaget är syftet med programmet att bidra till en sund och god kreditförsörjning där livskraftiga företag får möjlighet att låna hos bankerna. I det rådande läget bedömer Riksbanken att utlåningsprogrammet fyller en viktig funktion så att motparterna kan upprätthålla kreditförsörjningen till företagen på goda villkor. Programmet utgör dessutom en form av försäkring om utvecklingen skulle försämrats, eftersom bankerna garanteras tillgång till långsiktig finansiering till låga kostnader.

Riksbankens åtgärder får vanligen fler olika, och delvis osäkra, konsekvenser för samhällsekonomin och Riksbankens egna finanser. De fördelar som följer av respektive åtgärd behöver därför vägas mot dess möjliga nackdelar och risker. Att utöka programmet för företagsutlåning i enlighet med detta beslut bedöms endast i begränsad omfattning öka de finansiella riskerna. Den höga medvetenhet kring riskerna och den effektiva ansats till riskhantering som föreligger i Riksbankens verksamhet innebär att de risker som programmet efter denna komplettering bedöms medföra är hanterbara för Riksbanken.

Det ankommer på chefen för avdelningen för marknader, med rätt för denne att sätta annan i sitt ställe, att besluta om närmare detaljer rörande villkoren för, och information om, utlåningsprogrammet. Beslutet ska fattas efter samråd med chefen för avdelningen

för penningpolitik, chefen för avdelningen för finansiell stabilitet, med rätt för dessa att sätta annan i sitt ställe.